

Recenze: Ludvík David, Na hranicích práva - Soudcovské eseje

eFocus

Začátkem měsíce srpna byl JUDr. Ludvík David, CSc.[1] jmenován soudcem Ústavního soudu. Při této příležitosti je namístě upozornit na jeho velmi cennou publikaci Na hranicích práva: soudcovské eseje, kterou vydalo nakladatelství Leges na konci roku 2012.

Jak napovídá název, kniha je souborem příspěvků, které mají převážně esejistickou formu. Rozebírané aktuální právní otázky se týkají právní teorie i praxe, kde autor mohl čerpat ze svých vlastních rozhodovacích zkušeností.

Celkem kniha obsahuje 27 (převážně dosud nepublikovaných) příspěvků uspořádaných do pěti tematických částí. Sám autor vzhledem k množství a rozmanitosti témat ponechává na čtenáři, zda bude v četbě postupovat podle zvoleného schématu, anebo číst takřkajíc „napřeskáčku“. Struktura publikace je však zvolena velmi vhodně - postupuje od obecnějších teoreticko-právních otázek, přes problematiku civilního procesu a dobrovolných sdružení občanů, až k těm tématům, která by bylo možné označit jako „hraniční“. Pomyslnou třešničkou na dortu je poslední část, která popisuje autorovy zážitky z cest do zahraničí. Nyní již krátce k jednotlivým částem knihy.

První část publikace nese název Otázky jurisprudence a věnuje se navzájem provázaným tématům soudního aktivismu, teleologického výkladu práva, dotváření práva a sjednocování judikatury. Na ustanovení § 13 nového občanského zákoníku autor reaguje příspěvkem *Právo na předvídatelné rozhodnutí jako základní soukromé právo*. Rekodifikace soukromého práva se dotýká i článku *Neplatnost právního úkonu*. V první části knihy je dobře patrný autorův rozhled v oblasti české i zahraniční odborné literatury.

Civilní proces je jednotícím tématem druhé části publikace. Příspěvky *Procesní tolerance vůči žalobám* a *Nepřípustný důkaz* se zaměřují na poměrně zásadní, i když ne příliš diskutované, praktické problémy civilního řízení. Článek *Otázky přípustnosti civilního dovolání ve světle novely zák. č. 404/2012 Sb. (účinné od 1. 1. 2013)* zase otevírá diskuzi k vysoce aktuální problematice „nastavení“ přípustnosti dovolání a dovolacích důvodů. Další příspěvky (*Kafkovské rysy české justiční argumentace* nebo *Jak (ne)odůvodňovat rozsudky v civilních sporech*) jsou výrazem autorovy schopnosti reflexe soudcovského stavu.

Třetí, tematicky nejkonzistentnější, část je věnována dobrovolným sdružením občanů, což je právní oblast, se kterou se autor často setkával v rámci rozhodovací činnosti senátu č. 28. Konkrétně se autor v příspěvcích zaměřuje na ochranu členů církví, spolků a politických stran v civilním řízení, kdy se soud pohybuje na hranicích své pravomoci. I zde autor předjímá právní úpravu obsaženou v novém občanském zákoníku.

Hraniční oblasti, část čtvrtá, je oproti předchozí části naopak tematicky velmi různorodá. Aby odčinění jedněch křivd nevedlo ke vzniku křivd nových - tak by mohlo znít motto příspěvku *Restituce druhé generace*, v němž autor předkládá čtenáři mj. i rozbor několika judikátů Nejvyššího soudu.

Další eseje se dotýkají problematiky multikulturalismu v právu, mediálního zájmu o soudní kauzy, ale třeba i dopingu (nejenom) ve sportu. Velmi zajímavá je také autorova úvaha nad tím, zda by si soudnictví nemělo zachovávat „umělé symboly výkonu spravedlnosti“ a „exkluzivitu justičního prostředí“ (*Potřeba (občasného) rituálu*).

Jak již bylo napsáno, část pátá, Poznámky z cest, je opravdu mimořádná. Zkušenosti autora se soudním rozhodováním v Anglii, Skotsku, Severním Irsku a Americe mohou čtenáři pomoci dokreslit si obraz o fungování soudnictví v zemích common law, a to i přesto, že autor k získaným poznatkům přistupuje opatrně, negeneralizuje je, ale pouze vyzdvihuje zajímavosti a odlišnosti či naopak shodnosti s naším systémem. Zdvořilost stran během soudního jednání, připravenost soudu před jednáním ve smyslu nastudování spisu či snaha soudu navést účastníky řízení ke smírnému urovnání sporu, to vše jsou jistě pozitivní zkušenosti, jimiž by se náš právní systém měl nechat inspirovat.

Autor v předmluvě publikace Na hranicích práva: soudcovské eseje popisuje, že práce na příspěvcích mu byla literárním odreagováním od intenzivní písemné tvorby. Obdobně může kniha působit i na čtenáře, neboť zvolená témata jsou velmi pestrá, příspěvky mají příjemný rozsah a jsou velmi poutavě napsané, i když neztrácí charakter vysoce odborných článků.

Mgr. Tereza Pondikasová,

doktorandka Právnické fakulty Masarykovy univerzity

Na hranicích práva

Soudcovské eseje

Autor: Ludvík David

Nakladatelství Leges, 12/2012, 192 stran

[1] Autor publikace, JUDr. Ludvík David, CSc., působil mnoho let jako soudce Nejvyššího soudu a zároveň jako externí přednášející právnických fakult. Opomenout nelze ani jeho rozsáhlou odbornou publikační činnost.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je](#)

[neudělat nic](#)

- [Koupě nemovitosti v Rakousku: vedlejší náklady v praxi](#)
- [Žaloba v civilním právu procesním](#)
- [Legal Innovation Day 2026: AI v právu v praxi - inspirace, konkrétní řešení i prostor Libra](#)
- [KJT: přijedte do Varů diskutovat o problematice reparace škody a újmy](#)